

Elnöki határozat alapján Könyvtárunk 1960 óta gyűjti az **akadémikusok publikációit**. Az adatok két forrásból származnak: a Könyvtár saját gyűjtése, valamint az MTA tagok adatközlései. 2004 óta az MTA Kutatásszervezési Intézete működteti a Köztudományi Publikációs Adatbázist (KPA), mely a köztestületi tagok és a 2004 óta megválasztott levelező tagok publikációit és az ezekre érkezett idézeteket tartalmazza. A két adatbázis egymástól független, de időnként ki is egészíti egymást. Az MTA Kutatásszervezési Intézetével 2004 óta keressük az együttműködés lehetőségét a párhuzamosságok kiküszöbölésére. Egyértelmű vélemény, hogy a Könyvtár által gyűjtött akadémikus bibliográfia az akadémikusok publikációit illetően teljesebb anyag, továbbá archiválás és tudománytörténeti szempontból is igen értékes, ezért fontos, hogy a gyűjtés a 2004 után megválasztott tagokra is kiterjedjen. Az akadémikus bibliográfia az év során 2 385 tétellel bővült.

A **Számítógépes Referenz Szolgálat** alkalmi keresési rendszerben szolgáltatott információt az ISI Science Citation Index, valamint a Journal Citation Reports adatbázisokból. A megrendelések többsége idézettség összeállítás volt, impakt faktor listával, és több megkeresés érkezett impakt faktor lista összeállításra és impakt faktor igazolásra. Témakeresésre is kaptunk nagyobb megrendelést egy átfogó témában (öt kisebb résztema), ez több évre kiterjedő szakirodalom figyelmet jelentett. Megrendelőink többsége természettudományokkal foglalkozó szakember.

A szolgáltatás megrendelőinek száma az előző évhez viszonyítva növekedett, azonban a ráfordított gépórák száma kevesebb volt, így ennek a szolgáltatásnak az árbevétele némileg csökkent. Alkalmi keresési rendszerben 102 fő rendelte meg a CD-ROM alapú szolgáltatást.

A Számítógépes Referenz Szolgálat bevétele összességében 801 436 forint volt, ami az elmúlt évi bevételhez (787 241 forint) képest némi növekedést jelent.

VI. TARTALOMSZOLGÁLTATÁS

Az előző évben kialakított honlap-szerkezet véglegesítése és finomítása egy újonnan életre hívott honlap-bizottság felügyeletével lezajlott. A bizottság az év során négy ülést tartott és kialakította működési szabályzatát. Ennek folytán a karbantartás (dokumentumok, képek, szabályzatok, tájékoztatók fölville, javítása, törlése, stb.) szabályozottá vált, a honlapon elérhető digitalizált anyag jelentős mértékben bővült. 2005-ben az MTA Könyvtára honlapján 53 194 látogatást rögzítettünk.

A Könyvtár saját forrásból és a Pro Bibliotheca Alapítvány támogatásával oldotta meg a Kézirattárban őrzött Ludovicus Carbo corvina digitalizált változatának internetes közzétételét - korábbi jó tapasztalataink alapján a Studiolum Kiadó közreműködésével. A corvinát gróf Teleki József, az Akadémia első elnöke, a Könyvtár alapítója vásárolta meg az intézmény számára. Az internetes oldal bevezető tanulmánya a rendkívül értékes kódex kultúrtörténeti jelentőségét körvonalazza. Magát a latin nyelvű kódexet Kazinczy Gábor fordította magyarra 1863-ban. A fordítás és az átírás összevetését a Könyvtár munkatársa, a spanyol változatot külső munkatárs végezte. A gyűjtemény elérhető: a <http://carbo.mtak.hu/> címen.

150 éve hunyt el gróf Teleki József az Akadémia első elnöke, a Könyvtár alapítója. Erre az alkalomra virtuális kiállítást készített a Könyvtár, mely gazdag képanyag mellett tartalmazza Teleki József életrajzát, tanulmányt könyvtáralapító, illetve tudományos tevékenységéről, valamint legjelentősebb művéről, a *Hunyadiak kora Magyarországon* c. 12 kötetes műről. Az összeállítás elérhető a <http://teleki.mtak.hu/> címen.

Hosszas tárgyalások és egyeztetések után szerződést kötöttünk a British Library-vel a Stein fotók digitalizálásáról. A munka célja, hogy a magyar fotóanyag felkerüljön a British Library által működtetett *International Dunhuang Project* (IDP) c. internetes portálra, amelyen keresztül minden kutató számára hozzáférhető lesz.

Elkészült az MTA Könyvtára tartalomfejlesztési, digitalizálási tervének újabb változata.

Véleményeztük a Könyvtári Intézet által kidolgozott *”Javaslatok a kulturális örökség megőrzése érdekében digitalizálandó dokumentumok körére, a digitalizálás országos összehangolására és a projektek nyilvántartására”*c. dokumentumot.

Munkatársunk a Könyvtár képviseletében részt vett az Országos Könyvtári Digitalizálási Terv (2007-2013) kidolgozásában a NOKI Plusz Bizottság tagjaként. A dokumentum megtalálható: <http://www.ki.oszk.hu/dok/nokipluszvegleges.rtf> címen.

VII. KÖNYVTÁRGÉPESÍTÉS

2005 végén kísérleti jelleggel került nyilvános elérésre az új könyvtári portál, a Metalib, amely a próbaszakasz lezárulása után, 2006 elején állandó szolgáltatássá válik. A hálózati hozzáférés, a gépi háttér, a számítógépes ellátottság fenntartása nehézségbe ütközik; a telematikai (hardver-szoftver) fejlesztés források híján a 2002-ben történt utolsó nagyobb beruházás óta stagnál. Emiatt a személyi számítógépek annyira elavultak, hogy folyamatos üzemeltetésük nagyon sok időt és extra karbantartási feladatot jelentett. 2005-ben egyetlen személyi számítógépet vásárolt a Könyvtár. Az év során egyetlen komolyabb probléma a VirusBuster program új változatával volt. Decemberre készült egy javított verzió, amellyel már folyamatosan lehet dolgozni.

VIII. AKADÉMIAI LEVÉLTÁR

A Levéltár 2005-ben tovább gyarapította állományát, folytatta a begyűjtött anyag feldolgozását és ellátta az MTA Titkárság és a Doktori Tanács irattári feladatait és a levéltári kutatószolgálatot.

Az iratállomány növekedése 87,6 ifm volt. Az év végére az iratállomány mennyisége elérte a 2 694,37 ifm-t. Az átvett jelentősebb irategyüttesek: Bolyai Ösztöndíj 4,32 ifm, Doktori Tanács 6,36 ifm, Tudományos Minősítő Bizottság (TMB) 3,12 ifm, OTKA Iroda 58,92 ifm. Ezek az irategyüttesek selejtezve, a levéltár szempontjai szerint rendezve érkeztek a levéltárba. A mellékelt jegyzékeket számítógépes változatban (Excel táblázatban) is megkapta a Levéltár, ami az anyagban